

Скоробогатова А. Ю.,
начальник юридичного управління Головного управління Пенсійного
фонду України у Київській області,
доктор філософії,
доцент кафедри публічного та міжнародного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Ефективність цифровізації пенсійного забезпечення значною мірою залежить від правильного розподілу бюджетних коштів та управління ними. Для цього необхідно розробити чіткі критерії та механізми розподілу фінансових ресурсів, забезпечуючи прозорість та справедливість процесу. Особливу увагу слід приділяти моніторингу та аналізу потреб військовослужбовців з урахуванням змін, які відбуваються під час особливого періоду. Це може бути забезпечення додаткових соціальних гарантій, медичного обслуговування та підтримки сімей військовослужбовців. Крім того, важливо забезпечити ефективну взаємодію між різними державними установами, задіяними в процесі пенсійного забезпечення.

Новітній підхід до пенсійного забезпечення військовослужбовців має враховувати не лише фінансовий аспект, але й соціальну адаптацію ветеранів до цивільного життя. Програми соціальної реабілітації та психологічної підтримки є критично важливими для забезпечення гармонійного переходу військовослужбовців до поствійськового життя. Вони повинні містити індивідуалізовані плани допомоги, кар'єрне консультування, освітні програми тощо. Такі заходи сприятимуть не лише психологічному благополуччю ветеранів, але й їхній економічній самостійності. Важливим є також створення мережі підтримки, яка охоплює сім'ї військовослужбовців, волонтерські організації та громадські установи.

Враховуючи виклики особливого періоду, необхідно також зосередитися на розвитку інноваційних та ефективних методів управління пенсійним забезпеченням[1, с. 331]. Це може бути використання цифрових технологій для ефективного управління пенсійними фондами та виплатами; використання програмного забезпечення для автоматизації обробки заяв та розрахунків пенсій задля підвищення ефективності процесів, більш швидкої обробки заявок, зменшення впливу людського фактору та, відповідно, кількості помилок, а також забезпечення прозорості розрахунків; розроблення веб-платформ або мобільних додатків, які дозволять військовослужбовцям та їхнім родинам легко отримувати інформацію про пенсійні права, робити запити або подавати документи онлайн, значно спростить доступ до пенсійних послуг. Важливо забезпечити високий рівень захисту персональних даних військовослужбовців, особливо в умовах конфлікту, для чого мають застосовуватись надійні криптографічні методи захисту даних та забезпечення їхньої конфіденційності. База даних пенсійного фонду має бути інтегрована з іншими державними базами даних, такими як військові реєстри, база соціального забезпечення тощо, що сприятиме поліпшенню їхньої координації та ефективності виплат.

В умовах особливого періоду ситуація може швидко змінюватися, тому система пенсійного забезпечення повинна бути гнучкою та здатною швидко адаптуватися до нових викликів. Це стане можливим за умови модифікації пенсійних програм, їх адаптації до змін у законодавстві та врахування особливих обставин життя військовослужбовців. Надання доступу до інформації про роботу пенсійної системи, зокрема механізмів розподілу фондів та виплат, підвищить рівень довіри до системи з боку її користувачів та громадськості загалом. Важливо впровадити системи моніторингу ефективності та звітності. Організація ефективної підтримки, надання консультаційних послуг військовослужбовцям та їхнім родинам є не менш важливими. Це можуть бути гарячі лінії, онлайн чати, а також інформаційні центри, де можна

отримати допомогу та поради щодо пенсійних питань. Надання актуальної та зрозумілої інформації, можливість проконсультуватися з фахівцями, а також оперативне реагування на запити допоможуть підвищити рівень задоволеності користувачів системою та зменшити адміністративний тягар.

Цифровізація значно спрощує доступ громадян до послуг пенсійного забезпечення, підвищує прозорість пенсійної системи та забезпечує більш ефективне управління пенсійними ресурсами. Впровадження цифрових технологій дозволяє не лише покращити комунікацію між державою та громадянами, а й створити нові можливості для захисту права на пенсійне забезпечення. Ось ключові аспекти, як цифровізація допомагає забезпечити це право:

- спрощення доступу до інформації та послуг. Цифрові платформи та мобільні додатки дозволяють громадянам отримати всю необхідну інформацію про пенсійні нарахування, умови отримання пенсії та інші послуги. Наприклад, електронний кабінет пенсіонера надає можливість дізнатися суму нарахованих пенсій, розрахувати майбутню пенсію та отримати консультації. Такий доступ є особливо важливим для людей у віддалених районах, оскільки дозволяє їм отримувати послуги без відвідування фізичних відділень;

- автоматизація розрахунків і виплат. Використання цифрових систем для автоматизованого розрахунку пенсій дозволяє уникнути людських помилок і забезпечити точність нарахувань. Завдяки цифровізації всі дані про трудовий стаж, заробітну плату та податкові відрахування легко відстежуються та враховуються у пенсійних розрахунках. Автоматизовані системи також прискорюють процес виплати пенсій, забезпечуючи своєчасність та стабільність надходжень для пенсіонерів;

- прозорість пенсійної системи. Цифрові технології підвищують прозорість роботи пенсійних фондів, що сприяє більшому контролю з боку громадськості. Громадяни можуть в режимі реального часу слідкувати за своїми

нарахуваннями, бачити, як формуються пенсійні виплати, та відстежувати зміну своєї пенсійної суми в залежності від стажу та зарплати. Відкритий доступ до інформації сприяє довірі до пенсійної системи та захищає від можливих зловживань;

- зручність подачі та обробки заявок. Цифрові платформи дозволяють подати заяву на призначення пенсії або інші пенсійні послуги в онлайн-форматі. Це не лише скорочує час очікування, а й значно полегшує процес подачі документів, зокрема для людей похилого віку чи осіб з обмеженими можливостями. Завдяки цифровізації пенсійні органи можуть швидко обробляти заявки та надавати зворотний зв'язок, що забезпечує своєчасне реагування на потреби громадян;

- цифровий облік трудового стажу. Введення електронних трудових книжок спрощує процес обліку трудового стажу. Це дозволяє автоматично фіксувати періоди роботи, заробітну плату та інші важливі показники, які впливають на розмір пенсійних виплат. Цифровий облік виключає можливість фальсифікацій або втрати документів, що забезпечує громадянам справедливе нарахування пенсій відповідно до їхнього реального стажу та внесків;

- захист прав через спрощений доступ до звернень і скарг. Цифрові платформи створюють можливість для швидкого звернення до пенсійних органів із питаннями, скаргами чи запитами щодо пенсійних виплат. Такий механізм дозволяє громадянам оперативно вирішувати проблеми, якщо вони виявили неточності у нарахуваннях або порушення своїх прав. Крім того, цифрові канали дозволяють надсилати повідомлення про зміни в пенсійній системі або нові послуги, що дозволяє громадянам бути в курсі актуальної інформації;

- використання штучного інтелекту та аналітики для прогнозування потреб. Штучний інтелект та аналітичні інструменти допомагають пенсійним фондам прогнозувати фінансові потреби, аналізувати демографічні та

економічні тенденції, щоб забезпечити стабільність пенсійного забезпечення. Аналітичні дані дозволяють урядам приймати обґрунтовані рішення щодо майбутніх пенсійних виплат та можливих реформ системи.

Отже, цифровізація створює нові можливості для забезпечення права громадян на пенсійне забезпечення, роблячи цей процес більш зручним, прозорим та доступним. Вона покращує комунікацію між пенсійними органами та громадянами, знижує рівень бюрократії, підвищує швидкість і точність обробки пенсійних виплат, а також сприяє захисту прав пенсіонерів через доступ до інформації та можливість оперативного реагування на проблеми.

Список використаних джерел

1. Шевчук Н. В. Інноваційні підходи до вирішення проблем пенсійного забезпечення населення в Україні. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2014. Вип. 4 (108). С. 329–336.

Скрильник О. О.,
к.ю.н., доцент кафедри
публічного управління, адміністрування та права,
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

ПРОМІЖНІ РЕПАРАЦІЇ ДЛЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА, ВЧИНЕНОГО ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ РФ

В умовах збройних конфліктів, включаючи теперішню війну в Україні, сексуальне насильство часто використовується як засіб тиску на населення. Постраждалі від таких злочинів зазнають серйозної шкоди – як фізичної, так і психологічної. Саме тому одним із важливих аспектів підтримки постраждалих є впровадження проміжних репарацій, які дозволяють забезпечити негайну допомогу ще до завершення війни та офіційного судового розгляду справи.